

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtion eläkelain ja valtion eläkerahastosta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion eläkelakia ja valtion eläkerahastosta annettua lakia siten, että valtion eläkerahaston tehtävästä, karttumisesta, tuloista ja menoista säädettäisiin kokonaisuudessaan eläkerahastosta annetussa laissa. Muutoksen tarkoituk-

sena on selkiyttää valtion eläkerahastoa koskevaa sääntelyä ja valtion eläketurvan rahoitusta koskevaa valmistelua valtioneuvostossa.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Valtion eläkerahasto (jäljempänä *rahasto*) on valtion talousarvion ulkopuolinen rahasto, jonka tarkoituksena on varautua valtion eläkelain (1295/2006) (jäljempänä *VaEL*) piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvien eläkkeiden ja muiden niihin verrattavissa olevien etujen maksamiseen sekä tasata näistä valtiolle aiheutuvia menoja. Rahaston hallinnassa olevan sijoitusvarallisuuden markkina-arvo oli vuoden 2013 elokuun lopussa 15,6 miljardia euroa. Sijoituksista 51,2 % oli korkosijoituksia, 40,4 % osakesijoituksia ja 8,4 % muita sijoituksia.

Valtion eläkerahaston varat ovat valtion varallisuutta, mutta ne ovat rahaston nimissä ja hallinnassa. Valtion eläkerahastosta annetun lain (1297/2006) (jäljempänä *VERL*) mukaan rahasto on valtiovarainministeriön valvonnassa. Rahaston tehtävänä on sijoittaa hallinnassaan olevat varat tuottavasti ja turvaavasti. Sillä ei ole eläketurvan toimeenpanoon liittyviä tehtäviä. Valtion eläkejärjestelmästä maksettavat eläkkeet maksetaan talousarvioon varatuista määrärahoista. Rahastosta siirretään vuosittain valtion talousarvion yleiskatteeksi määrä, joka vastaa 40 % valtion vuosittaisesta eläkemenosta.

Rahaston toiminnasta aiheutuvat menot maksetaan rahaston hallinnassa olevista varoista. Rahaston tuloja ovat rahastolle tuloutettavat eläkemaksut, rahaston varoille saatavat tuotot sekä muut tulot siten kuin valtion eläkelaisissa säädetään.

Valtion eläkerahaston karttumisesta, tuloista ja menoista säädetään *VaEL*:ssa. *VaEL* ja *VERL* sisältävät päällekkäistä ja samansisältöistä sääntelyä rahaston tehtävästä. Valtion eläkerahastosta annetussa laissa viitataan rahaston tulojen, karttumisen ja menojen osalta valtion eläkelakiin.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelman mukaisesti työeläkejärjestelmää koskevan lainsäädännön valmistelu keskitettiin sosiaali- ja terveysministeriöön vuonna 2011. Tässä yhteydessä valtion eläkelain valmistelu siirrettiin valtiovarainministeriöstä sosiaali- ja terveysministeriöön. Hallitusohjelman mukaan keskittämällä ei tavoiteltu muutoksia julkisen ja yksityisen eläketurvan toimeenpanomalleihin, rahoitukseen, sijoitus-toimintaan tai muihin vastaaviin seikkoihin.

Valmistelun keskittämisen yhteydessä valtion eläkelainsäädäntöön ei tehty eläketurvan rahoituksen osalta muutoksia. Eläkelain valmistelun siirron myötä sosiaali- ja terveysministeriöön siirtyi näin ollen myös valtion

eläketurvan rahoitukseen ja sijoitustoimintaan liittyvän sääntelyn valmistelua. Valtion eläkejärjestelmän rahoitukseen liittyvästä valmistelusta vastaa valtioneuvoston ohjesäännön mukaan valtiovarainministeriö.

2 Ehdotetut muutokset

Nykyisen lainsäädännön järjestely poikkeaa muiden valtion talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen osalta noudatetusta säädöskäytännöstä, jonka mukaan talousarvion ulkopuolisen rahaston ja valtion talousarviotalouden välisestä suhteesta säädetään kustakin rahastosta annetussa laissa. Tämä muussa rahastolainsäädännössä vakiintunut käytäntö ilmentää perustuslain 87 §:n säännösten mukaista suositeltavaa periaatetta, että rahastoja koskevilla laeilla säädetään kunkin rahaston tehtävistä ja varojen yleisestä käytötarkoituksesta, siirroista talousarviosta rahastoon ja rahastosta talousarvioon sekä rahastojen taloushallinnosta.

Esityksen tavoitteena on selkiyttää valtion eläketurvan rahoitukseen liittyvää sääntelyä ja valtion eläketurvan rahoitusta koskevaa valmistelua ottamalla eläketurvan rahoitusta koskevat säännökset valtion eläkerahastosta annettuun lakiin.

Päällekkäisen lainsäädännön poistamiseksi ja edellä mainittujen perustuslain säännösten mukaisten suositeltavien periaatteiden noudattamiseksi valtion eläkelaista ehdotetaan poistettavaksi eläketurvan rahoitusta koskevasta 132 §:stä säännös valtion eläkerahaston tehtävästä ja tarkoituksesta. Lisäksi valtion eläkelaista kumottaisiin 133 §:n säännös eläkerahaston tuloista. Säännöksen aineellinen sisältö lisättäisiin valtion eläkerahastosta annetun lain 5 §:ään.

Samoin kumottaisiin 134 §:n säännös valtion eläkerahaston karttumisesta ja siirrosta valtion talousarvioon. Säännöksen aineellinen sisältö sisällytettäisiin VERL:n 6 §:ään, jossa säädettäisiin eläkerahastosta vuosittain valtion talousarvioon siirrettävästä määrästä

ja sen määräytymisestä sekä rahaston karttumisesta täyteen määräänsä. VERL 6 §:n otsikkoa täsmennettäisiin vastaamaan pykälän laajentunutta sisältöä rahaston karttumisen osalta.

VaEL:n 136 §:n 2 momentin toinen virke kumottaisiin ja samansisältöinen säännös lisättäisiin VERL:n 5 §:ään 3 momentiksi.

Tarkoituksena ei ole muuttaa valtion eläketurvan rahoituksesta annettuja säännöksiä aineelliselta sisällöltään eikä myöskään muuttaa valtion eläkelakia muilta osin. Esitettyyn lakiin valtion eläkelain muuttamisesta lisättäisiin siirtymäsäännös, jossa säädettäisiin muissa säädöksissä olevista viittauksista kumottaviin tai muutettaviin säännöksiin.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia. Esityksellä ei ole tarkoitus muuttaa sääntelyn aineellista sisältöä vaan selkeyttää valtion eläketurvan rahoitusta koskevaa sääntelyä ja sitä koskevaa valmisteluvastuuta vallitsevaan tilanteeseen nähden.

4 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on ollut tilaisuus ilmaista kantansa valmistelun aikana, ja sen esittämät näkökohdat on soveltuvilta osin otettu huomioon esityksen valmistelussa. Asiasta ei ole ollut sen teknisen luonteen ja rajallisen soveltumisalun vuoksi tarpeen kuulla muita tahoja.

5 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki**valtion eläkelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan valtion eläkelain (1295/2006) 133 ja 134 § sekä
muutetaan 132 § ja 136 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä on 132 § laissa 468/2010 ja
 136 §:n 2 momentti laissa 553/2012, seuraavasti:

132 §

Eläketurvan rahoitus

Tämän lain mukainen eläketurva maksetaan valtion talousarviosta. Eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirtämisestä kunnalliselle eläkelaitokselle säädetään kunnallisen eläkelain (549/2003) 137 b §:n 1 momentissa.

136 §

Työntekijän eläkemaksu

_____

Työnantaja pidättää työntekijältä työntekijän eläkemaksun maksamastaan palkasta

(*työansio*) sen maksamisen yhteydessä siten kuin työntekijän eläkelain 152 §:ssä ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään.

_____

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 _____.

Muussa laissa tai lain nojalla annetussa säädöksessä olevalla viittauksella tällä lailla kumottavaan 133 §:ään tarkoitetaan viittausta valtion eläkerahastosta annetun lain 5 §:ään ja viittauksella kumottavaan 134 §:ään tarkoitetaan viittausta valtion eläkerahastosta annetun lain 6 §:ään. Muussa laissa tai lain nojalla annetussa säädöksessä olevalla viittauksella tällä lailla muutettavaan 136 §:n 2 momentin toiseen virkkeeseen tarkoitetaan viittausta valtion eläkerahastosta annetun lain 5 §:n 3 momenttiin.

2.

Laki**valtion eläkerahastosta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkerahastosta annetun lain (1297/2006) 5 ja 6 § seuraavasti:

5 §

Valtion eläkerahaston tulot

Valtion eläkerahaston tuloja ovat rahastolle tuloutettavat valtion virastojen ja laitosten, liikelaitosten ja muiden yhteisöjen eläkemaksut, työntekijäin eläkemaksut sekä rahaston varoille saadut tuotot. Lisäksi tuloja ovat valtion eläkelain 5 §:ssä tarkoitetun eläketurvan järjestämisestä aiheutuvat maksut ja muut maksut, jotka erikseen säädetään rahaston tuloiksi.

Työttömyysvakuutusrahasto suorittaa valtion eläkerahastolle maksun, jolla katetaan työttömyys- ja koulutusajan huomioon ottamisesta aiheutuvaa vastuuta ja kuluja soveltuvin osin siten kuin työntekijän eläkelain 182 §:ssä säädetään.

Valtion eläkelain 136 §:ssä tarkoitettu työntekijän eläkemaksu tilitetään valtion eläkerahaston tilille kunnallisen eläkelaitoksen määräämällä tavalla.

6 §

Valtion eläkerahaston menot ja rahaston karttuminen

Valtion eläkerahastosta siirretään vuosittain valtion talousarvioon määrä, joka on 40 prosenttia valtion eläkelain piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuvasta vuotuisesta menosta. Sen jälkeen kun rahasto on karttunut täyteen määräänsä, rahastosta valtion talousarvioon siirrettävästä määrästä päätetään vuosittain valtion talousarviossa.

Valtion eläkerahasto on karttunut täyteen määräänsä sen varainhoitovuoden lopussa, jonka aikana rahastoidut varat ovat saavuttaneet määrän, joka on 25 prosenttia valtion eläkelain piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuvasta eläkevastuusta. Rahaston varojen käytöstä, sen jälkeen kun rahastointitavoite on saavutettu, säädetään erikseen.

Rahaston toiminnasta aiheutuvat menot suoritetaan rahaston varoista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 31 päivänä lokakuuta 2013

Pääministerin estyneenä ollessa, ulkoasiainministeri

ERKKI TUOMIOJA

Elinkeinoministeri *Jan Vapaavuori*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan valtion eläkelain (1295/2006) 133 ja 134 § sekä
muutetaan 132 § ja 136 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä on 132 § laissa 468/2010 ja
136 §:n 2 momentti laissa 553/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

132 §

132 §

Eläketurvan rahoitus

Eläketurvan rahoitus

Tämän lain mukainen eläketurva maksetaan valtion talousarviosta. Eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirtämisestä kunnalliselle eläkelaitokselle säädetään kunnallisen eläkelain (549/2003) 137 b §:n 1 momentissa. *Lain piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvien tulevien eläkkeiden, perhe-eläkkeiden ja niihin verrattavien muiden etujen maksamiseen varautumiseksi ja näistä eduista valtiolle aiheutuvien menojen tasaamiseksi on valtion talousarvion ulkopuolinen valtion eläkerahasto, josta säädetään lailla.*

Tämän lain mukainen eläketurva maksetaan valtion talousarviosta. Eläkkeiden maksamiseen tarvittavien varojen siirtämisestä kunnalliselle eläkelaitokselle säädetään kunnallisen eläkelain (549/2003) 137 b §:n 1 momentissa.

133 §

(Kumotaan)

Valtion eläkerahaston tulot

Valtion eläkerahaston tuloja ovat rahastolle tuloutettavat valtion virastojen ja laitosten, liikelaitosten ja muiden yhteisöjen eläkemaksut, työntekijäin eläkemaksut sekä rahaston varoille saatavat tuotot. Lisäksi tuloja ovat 5 §:ssä tarkoitettujen eläketurvan järjestämisestä aiheutuvat maksut ja muut maksut, jotka erikseen säädetään rahaston tuloiksi.

Työttömyysvakuutusrahasto suorittaa valtion eläkerahastolle maksun, jolla katetaan

työttömyys- ja koulutusajan huomioon ottamisesta aiheutuvaa vastuuta ja kuluja soveltuvin osin siten kuin työntekijän eläkelain 182 §:ssä säädetään.

134 §

(Kumotaan)

Siirto valtion eläkerahastosta valtion talousarvioon ja rahaston karttuminen

Valtion eläkerahastosta siirretään vuosittain valtion talousarvioon määrä, joka on 40 prosenttia tämän lain piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuvasta vuotuisesta menosta. Sen jälkeen kun rahasto on karttunut täyteen määräänsä, rahastosta valtion talousarvioon siirrettävästä määrästä päätetään vuosittain valtion talousarviossa.

Valtion eläkerahasto on karttunut täyteen määräänsä sen varainhoitovuoden lopussa, jonka aikana rahastoidut varat ovat saavuttaneet määrän, joka on 25 prosenttia tämän lain piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuvasta eläkevastuusta. Rahaston varojen käytöstä, sen jälkeen kun rahastointitavoite on saavutettu, säädetään erikseen.

136 §

Työntekijän eläkemaksu

Työnantaja pidättää työntekijältä työntekijän eläkemaksun maksamastaan palkasta (työansio) sen maksamisen yhteydessä siten kuin työntekijän eläkelain 152 §:ssä ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään. Eläkemaksu tilitetään valtion eläkerahaston tilille kunnallisen eläkelaitoksen määrämällä tavalla.

136 §

Työntekijän eläkemaksu

Työnantaja pidättää työntekijältä työntekijän eläkemaksun maksamastaan palkasta (työansio) sen maksamisen yhteydessä siten kuin työntekijän eläkelain 152 §:ssä ja sen nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Muussa laissa tai lain nojalla annetussa säädöksessä olevalla viittauksella tällä lailla kumottavaan 133 §:ään tarkoitetaan viittaus-

ta valtion eläkerahastosta annetun lain 5 §:ään ja viittauksella kumottavaan 134 §:ään tarkoitetaan viittausta valtion eläkerahastosta annetun lain 6 §:ään. Muussa laissa tai lain nojalla annetussa säädöksessä olevalla viittauksella tällä lailla muutettavaan 136 §:n 2 momentin toiseen virkkeeseen tarkoitetaan viittausta valtion eläkerahastosta annetun lain 5 §:n 3 momenttiin.

2.

Laki

valtion eläkerahastosta annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valtion eläkerahastosta annetun lain (1297/2006) 5 ja 6 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Valtion eläkerahaston tulot

Valtion eläkerahaston tulot

Valtion eläkerahaston tuloja ovat rahastolle tuloutettavat *eläkemaksut, rahaston varoille saadut tuotot sekä muut tulot, siten kuin valtion eläkelaisissa säädetään.*

Valtion eläkerahaston tuloja ovat rahastolle tuloutettavat *valtion virastojen ja laitosten, liikelaitosten ja muiden yhteisöjen eläkemaksut, työntekijäin eläkemaksut sekä rahaston varoille saadut tuotot. Lisäksi tuloja ovat valtion eläkelain 5 §:ssä tarkoitetun eläketurvan järjestämisestä aiheutuvat maksut ja muut maksut, jotka erikseen säädetään rahaston tuloiksi.*

Työttömyysvakuutusrahasto suorittaa valtion eläkerahastolle maksun, jolla katetaan työttömyys- ja koulutusajan huomioon ottamisesta aiheutuvaa vastuuta ja kuluja soveltuvin osin siten kuin työntekijän eläkelain 182 §:ssä säädetään.

Valtion eläkelain 136 §:ssä tarkoitettu työntekijän eläkemaksu tilitetään valtion eläkerahaston tilille kunnallisen eläkelaitoksen määräämällä tavalla.

6 §

Valtion eläkerahaston menot

Valtion eläkerahastosta siirretään vuosittain varoja valtion talousarvioon siten kuin valtion eläkelaisissa säädetään. Rahaston toiminnasta aiheutuvat menot suoritetaan rahaston varoista.

6 §

Valtion eläkerahaston menot ja rahaston karttuminen

Valtion eläkerahastosta siirretään vuosittain valtion talousarvioon määrä, joka on 40 prosenttia valtion eläkelain piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuvasta vuotuisesta menosta. Sen jälkeen kun rahasto on karttunut täyteen määräänsä, rahastosta valtion talousarvioon siirrettävästä määrästä päätetään vuosittain valtion talousarviossa.

Valtion eläkerahasto on karttunut täyteen määräänsä sen varainhoitovuoden lopussa, jonka aikana rahastoidut varat ovat saavuttaneet määrän, joka on 25 prosenttia valtion eläkelain piiriin kuuluvaan palvelukseen perustuvista eläkkeistä aiheutuvasta eläkevastuusta. Rahaston varojen käytöstä, sen jälkeen kun rahastointitavoite on saavutettu, säädetään erikseen.

Rahaston toiminnasta aiheutuvat menot suoritetaan rahaston varoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .